

TEEKENINGEN VAN JOS. HENRI GOSSCHALK.

Van een reis in het najaar van 1928 door Beieren, Tirol en Toscane kwam Jos. Henri Gosschalk terug met een verzameling teekeningen, reisschetsen, die vrij zijn van elke stijl-methode en dus „heel gewoon”. De visie van Gosschalk op het landschap is die van elk beschaafd reiziger en het eenige verschil is, dat de meeste beschaafde reizigers niet kunnen teekenen en Gosschalk het wel kan. Deze soort van argeloze reisschetsen, waarin de teekenaar zich onderwerpt aan de natuur en zijn persoonlijkheid dus niet opdringt, komen weer in de mode, maar wij zijn nog niet zoover, of de teekenaar, die zich in onzen gecompliceerden tijd verstout om „heel gewoon” te zijn, moet zich bij het publiek excuseeren. „Object dezer studiebladen — aldus de inleiding tot den catalogus van zijn bij D’A u d r e t s c h i n d e n H a a g geëxposeerd werk — was over het algemeen slechts de schoonheid der natuur en het zich daarin hervinden, met verzet tegen manier en ismen. Tegenover schematiseering of synthese, in andere opgaven noodwendig, het verlangen de veelvuldigheid, het leven en groeien te beelden, verschillend naar elk moment en naar gelang meer schilderend of meer teekenend werkende, het simpel realizeeren van wat boeide, eenig probleem.”

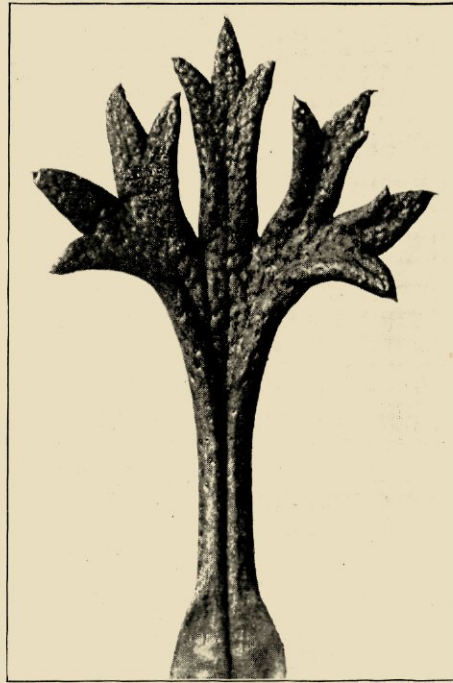
Het verzet van Gosschalk tegen de „manier” staat niet alleen; reeds eenige jaren vermeederen zich de teekenen, dat wij teruggaan naar een, zij het ook gelouterd, naturalisme. De groote golf van het cubisme met al de andere stijlmethoden, welke zich daaruit ontwikkelden, is gezakt en het getij ebt weer naar het vlakke strand van de natuurlijkheid. Een „manier” kan immers alleen maar tot iets leiden, wanneer deze de allernoodzakelijkste, uit het wezen van den kunstenaar zelf voortvloeiende uiting en vertastbaring is. Bij velen was de manier een vermoeiende pose en ook het verlangen naar synthese heeft in vele gevallen geleid tot een vergroving en afvlakking van het leven en tot een verwaarloozing van levens-manifestaties, welke men op den duur niet ongestraft voorbijgaat.

Zoo kan ik dit werk van Gosschalk met vreugde begroeten; het is spontaan en eerlijk en verschillende van zijn reisbladen geven het bewijs, dat ook hij, die zich argeloos tegenover de natuur stelt, die natuur nog niet behoeft „af te beelden”, maar deze kan weergeven in een beeld van persoonlijke ontroering. Zoo zijn dan teekeningen, als de Kaiserstallung te Neurenberg, het Toscaansche boerenhuis, de heuvelen bij Florence, een paar stadshoekjes van Wurzburg tot iets meer dan reisnotities geworden. Er is hier en daar een fijne teekenaarshand te bespeuren, die heel gevoelig kan werken en die direct en met veel uitdrukkingsvermogen het karakteristieke, of liever gezegd het wezenlijke weet vast te leggen van oude verweerde muren, van wilde hoopen klimplanten, van boomen en velden.

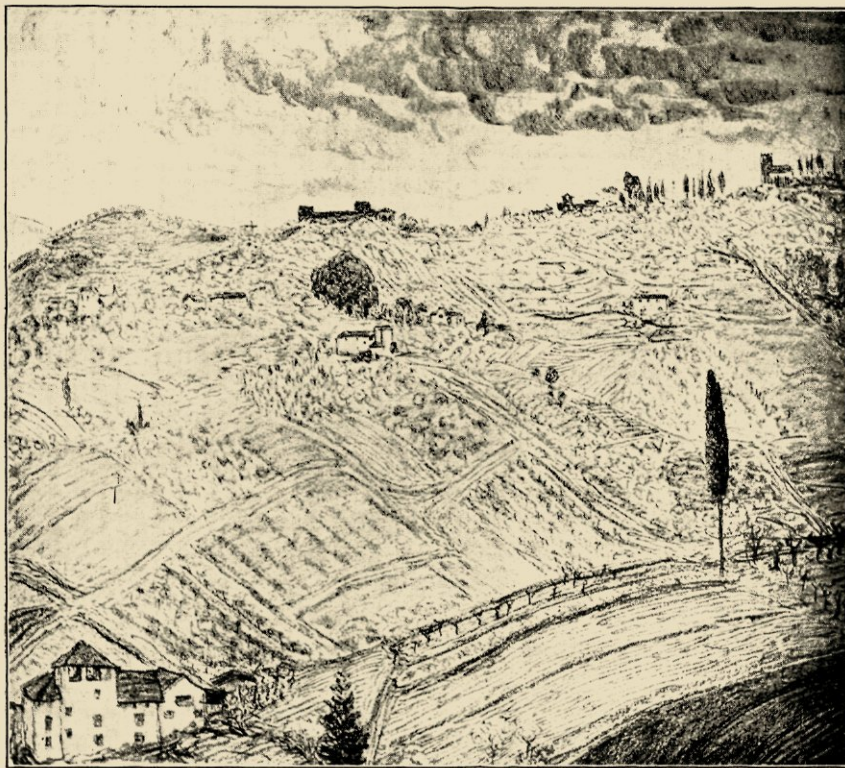

ASPIDIUM FILIX MAS. NAALDVAREN.
JONGE OPPEROLDE BLADEREN, VERGROOT.
UIT: BLOSFELDT, URFORMEN DER KUNST. UITG. WASMUTH A. G., BERLIJN.

SAXIFRAGA WILLKOMMIANA. STEENBREEK.
BLAD, VERGROOT.

JOS. HENRI GOSSCHALK.

FLORENCE, HEUVELEN.

J.M.W. SLUYTERS.

PORTRET VAN MEVR. K.

Ik hoop, dat Gosschalk in deze richting doorgaat; hij is er nog niet, waar hij zijn moet. Hier en daar is het werk zwak, zijn er inzinkingen, is de noodzakelijke spanning weg. Zoo is er van de imposante Mainbrug van Wurzburg niets geworden; de brug zelf, die — ook blijkens den titel — het belangrijke moment moest zijn, is van koekdeeg en wordt doodgedrukt door een landschap, dat niet wil wijken en zwaar boven de brug hangt. Maar aan den anderen kant geeft dit werk toch een belofte, dat er meer uit kan groeien.

J. S.

JAN SLUYTERS IN DEN KUNSTHANDEL VAN LIER.

De heer van Lier heeft zijn kunsthandel met een nieuwe expositie-ruimte — een paar bovenzalen — uitgebreid en opent hier thans het seizoen met een zeer belangrijke tentoonstelling van nieuw werk door Jan Sluyters.

Jan Sluyters is een van die kunstenaars, die gaarne experimenteert en dikwijls door onverwachte contrasten verrast. Deze tentoonstelling doet hem ons nu kennen als de schilder, die, wel fel op kleur, toch niet minder de harmonische eenheid mint. De dikwijls laaiende uitbundigheid heeft plaats gemaakt voor sterke, maar distinctie-volle effecten en tegenstellingen, hetgeen wij wel het best gerepresenteerd zien in het groote damesportret.

Hierin zit, zoo men wil, een zekere salon-stijl, die zich uitspreekt in de compositie, in de kleur, in de voordracht; toch is dit portret niet wat men noemt salonfähig in den slechten zin van 't woord. Integendeel, iedere oppervlakkige allure, elk goedkoop effect is er vreemd aan. Het zijn de vastheid van teekening, de streng doorgevoerde schildering, de rustige, weloverwogen kleur, die aan dit portret een monumentaal karakter geven.

Dat hij aan deze opgave andere eischen stelde dan aan het kinderportretje in het rooden jurkje, of aan het portret der negerin is wel typeerend voor Jan Sluyters, voor wien ieder schilderij een nieuwe oplossing is. Ondanks zijn onmiskenbare habilitieit, zijn vlotte vaardigheid, zien wij toch hoe hij telkens bij ieder nieuw onderwerp dat hij zich stelt, naar de meest overeenstemmende uitbeeldingswijze zoekt. En dit maakt zijn werk op deze tentoonstelling zoo interessant.

Zijn „naakt”, vooral het kleinere tegen den blauwen fond, het portret zijner vrouw, zijn bloemen, zijn Perzische tapijt, zijn poppen, ze zijn alle in hun eigen „sfeer”, zouden wij kunnen zeggen, gezien en geschilderd.

Bij het kleine naakt boeide hem het geelbruin van de huidkleur, dat hij nog wat accentueerde door er een blauwen achtergrond tegen te zetten. In de negerin zag hij het felle oertype, dat hij tegen een donkeren fond met rood deed uitkomen. Het Perzische tapijt waartegen hij een grooten